

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖNLİSANS, LİSANS ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu düzenlemenin amacı, İstanbul Üniversitesi bünyesindeki önlisans ve lisans programlarında ölçme ve değerlendirmeye ilişkin kurallar ile uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu esaslar, İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine tâbi tüm fakülte, yüksekokul, konservatuar ve meslek yüksekokullarındaki ölçme ve değerlendirme uygulama usûl ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu esaslar, 21/09/2010 tarihli 27706 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan (27/08/2011 tarihli 28038 s. RG ile değişik) İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 21'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu esaslarda geçen;

- a) Üniversite: İstanbul Üniversitesini,
 - b) Birim: İstanbul Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul, konservatuar ve meslek yüksekokulunu,
 - c) Senato: İstanbul Üniversitesi Senatosunu
 - d) MDS: Mutlak Değerlendirme Sistemini,
 - e) BDS: Bağlı Değerlendirme Sistemini,
 - f) HBN: Dönem Sonu Ham Başarı Notunu,
 - g) BSAS: Bitirme/Bütünleme Sınav Notu Alt Sınırını
 - h) BHP: Bilimsel Hazırlık Programını
 - i) Program: Diploma Programını
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Esaslar

Değerlendirme Sisteminin belirlenmesi

MADDE 5- (1) Üniversite bünyesindeki birimlerde, ölçme ve değerlendirme, Mutlak(MDS) veya Bağlı Değerlendirme Sistemine(BDS) göre yapılır. Programda kullanılacak Değerlendirme Sistemi, ilgili birim yönetim kurulu kararıyla belirlenir.

Notların hesaplanması ve arşivlenmesi

MADDE 6- (1) İstanbul Üniversitesi'nin tüm birimlerinde her iki değerlendirme sisteminde notların hesaplanmasına ilişkin işlemler öğrenci otomasyon programıyla yapılır. Otomasyon programına işlenen notlara ilişkin tüm verilerin güvenli şekilde yedeklenerek arşivlenmesinden ilgili birimler sorumludur.

Öğretim elemanlarının sorumluluğu

MADDE 7- (1) Dersin sorumlu öğretim elemanları, öğrencilerinin devam durumu ve notlarının belirlenen süreler içinde üniversite otomasyon sistemine girilmesinden, ilânından ve gerekli düzeltmelerin yapılmasından sorumludur.

Devamsız öğrencilerin durumu

MADDE 8- (1) Devamsız öğrenciler, Bitirme/Bütünleme sınavlarına giremezler ve **FD** harf notu olarak başarısız sayılırlar.

Bitirme/Bütünleme Sınav Notu Alt Sınırı (BSAS)

MADDE 9- (1) Her iki değerlendirme sisteminde de yarıyıl/yıl içi etkinlik notlarına bakılmaksızın öğrencilerin bir dersten koşullu veya doğrudan geçebilmeleri için bitirme/bütünleme sınavından 100 üzerinden en az 40 almaları gerekir. Bir programda uygulanacak bu alt sınır, ilgili birim yönetim kurulu kararı ile yükseltilebilir. Bitirme/bütünleme sınavında bu sınır değerinin altında not alan ve Bitirme/Bütünleme sınavlarına girmeyen öğrenciler **FF** harf notu olarak başarısız sayılır.

Dönem Sonu Ham Başarı Notunun (HBN) hesaplanması

MADDE 10- (1) HBN, öğrencilerin yarıyıl/yıl içi etkinlikleri ve Bitirme/Bütünleme sınavlarının ağırlıklı aritmetik ortalamasıdır. Yarıyıl/yıl içi etkinliklerin türü ve ağırlıkları ilgili dersin sorumlu öğretim üyesinin önerisi üzerine ilgili birim yönetim kurulu kararı ile belirlenir. Bitirme/bütünleme sınavının katkısı 0,50'den düşük ve 0,70'ten büyük olamaz. Yarıyıl/yılsonu bitirme veya bütünleme sınavının HBN'ye katkı oranı, ilgili birim kurulu kararı ile belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mutlak Değerlendirme Sistemi

Değerlendirme Yöntemi

MADDE 11- (1) Mutlak değerlendirme sistemi, bir öğrencinin başarısını, öğrencinin ait olduğu gruptaki diğer öğrencilerin başarısına göre değil, her bir öğrencinin notunu bağımsız olarak, belirli mutlak standartlara göre ölçer.

Harf notlarının hesaplanması

MADDE 12- (1) Öğrencilerin HBN'leri **Tablo 1'de** gösterilen "mutlak aralıklar"a göre başarı notu olarak harfli notlara çevrilir. Üniversitenin MDS uygulayan tüm önlisans ve lisans birimlerinde/programlarında bu tablo kullanılır. Mutlak değerlendirme sisteminde küsurlu HBN'ler en yakın (0,50 ve üzerindeki küsurlar bir üst) tam sayıya yuvarlanır.

Tablo 1 - Mutlak Aralıklar

Dörtlük Sistem	Harf Notu	HBN Aralıkları
4,00	AA	88–100
3,50	BA	80–87
3,00	BB	73–79
2,50	CB	66–72
2,00	CC	60 – 65
1,50	DC	55 – 59
1,00	DD	50 – 54
0,00	FF	0 – 49

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bağıl Değerlendirme Sistemi

Değerlendirme Yöntemi

MADDE 13- (1) Bağıl değerlendirme sistemi, bir öğrencinin başarısını mutlak standartlara göre değil öğrencinin ait olduğu grubun genel başarısına göre ölçmeyi hedefleyen istatistik temelli bir yöntemdir. Bu sistemde bir notun, grubun genel HBN ortalamasından pozitif yönde uzaklaşması başarının artması, tersi yönde uzaklaşması ise başarının azalması olarak yorumlanır. Bağıl sistemin uygulanma esasları aşağıdaki maddede verilmiştir.

Harf notlarının hesaplanması

MADDE 14 – (Değişik, İ.Ü.Senatosunun 16.05.2012 tarihli, 42 sayılı toplantısı/Karar.8) (1) HBN'si 35'in altında kalan ve/veya Bitirme/Bütünleme sınavına hakkı olduğu halde girmeyen ya da devamsızlık sebebi ile giremeyen öğrencilerin notları Bağıl Değerlendirme Sistemindeki hesaplamaya dâhil edilmez. Bunlardan HBN'si 35'in altında kalan ve/veya Bitirme/Bütünleme sınavına girmeyen öğrenciler doğrudan **FF**, devamsız öğrenciler **FD** harf notu alarak kalırlar.

(2) HBN'si 100 olan öğrenciler Bağıl Değerlendirme Sistemine dâhil edilmezler ve doğrudan **AA** alırlar.

(3) Bağıl değerlendirme sisteminde HBN değerlerinin harf notlarına çevrilmesinde değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBN değerlerinin aritmetik ortalaması (μ) ve standart sapması (σ) esas alınır. Bu değerlerin hesaplanmasında ise X_i , bağıl değerlendirmeye dâhil edilen bir öğrencinin HBN'sini ve N , bağıl değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını göstermek üzere aşağıdaki formüller kullanılır:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N} \quad \sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

(4) Bağıl değerlendirme sisteminde öncelikle bağıl değerlendirmeye katılan öğrenci sayısı (N) ve standart sapma (σ) değerine bakılır. $N < 20$ ve/veya $\sigma < 8$ olması durumunda Tablo 2'deki sabit aralıklar kullanılır. $N \geq 20$ ve $\sigma \geq 8$ ise Tablo 3'te yer alan ortalama ve standart sapmaya bağlı değişken aralıklar kullanılır.

(5) AA harf notu alt sınırının 100'ü aştığı durumda Tablo 2'deki sabit aralıklar kullanılır.

Tablo 2 – Sabit aralıklar*

Harf Notu	Sabit aralıklar
AA	[80 – 100]
BA	[71 – 80)
BB	[63 – 71)
CB	[55 – 63)
CC	[50 – 55)
DC	[45 – 50)
DD	[35 – 45)
FF	[0 – 35)

*Çakışmaların olmaması için aralıklar "dâhil" anlamına gelen "[" notasyonu ile sol taraftan kapalı ve "hariç" anlamına gelen ")" notasyonu ile sağ taraftan açık olarak belirtilmiştir.

Tablo 3 – Değişken aralıklar*

Harf Notu	Çok düşük: $\mu < 44$	Düşük: $44 \leq \mu < 50$	Ortanın altı: $50 \leq \mu < 56$
AA	$[\mu + 1,881\sigma, 100]$	$[\mu + 1,645\sigma, 100]$	$[\mu + 1,476\sigma, 100]$
BA	$[\mu + 1,405\sigma, \mu + 1,881\sigma)$	$[\mu + 1,175\sigma, \mu + 1,645\sigma)$	$[\mu + 0,994\sigma, \mu + 1,476\sigma)$
BB	$[\mu + 0,706\sigma, \mu + 1,405\sigma)$	$[\mu + 0,524\sigma, \mu + 1,175\sigma)$	$[\mu + 0,358\sigma, \mu + 0,994\sigma)$
CB	$[\mu + 0,332\sigma, \mu + 0,706\sigma)$	$[\mu + 0,126\sigma, \mu + 0,524\sigma)$	$[\mu - 0,075\sigma, \mu + 0,358\sigma)$
CC	$[\mu - 0,176\sigma, \mu + 0,332\sigma)$	$[\mu - 0,468\sigma, \mu + 0,126\sigma)$	$[\mu - 0,772\sigma, \mu - 0,075\sigma)$
DC	$[\mu - 0,643\sigma, \mu - 0,176\sigma)$	$[\mu - 0,878\sigma, \mu - 0,468\sigma)$	$[\mu - 1,126\sigma, \mu - 0,772\sigma)$
DD	$[\mu - 1,175\sigma, \mu - 0,643\sigma)$	$[\mu - 1,405\sigma, \mu - 0,878\sigma)$	$[\mu - 1,645\sigma, \mu - 1,126\sigma)$
FF	$[35, \mu - 1,175\sigma)$	$[35, \mu - 1,405\sigma)$	$[35, \mu - 1,645\sigma)$
Harf Notu	Orta: $56 \leq \mu < 63$	Ortanın üstü: $63 \leq \mu < 71$	Yüksek: $71 \leq \mu < 80$
AA	$[\mu + 1,227\sigma, 100]$	$[\mu + 0,915\sigma, 100]$	$[\mu + 0,583\sigma, 100]$
BA	$[\mu + 0,739\sigma, \mu + 1,227\sigma)$	$[\mu + 0,385\sigma, \mu + 0,915\sigma)$	$[\mu + 0,100\sigma, \mu + 0,583\sigma)$
BB	$[\mu + 0,126\sigma, \mu + 0,739\sigma)$	$[\mu - 0,075\sigma, \mu + 0,385\sigma)$	$[\mu - 0,305\sigma, \mu + 0,100\sigma)$
CB	$[\mu - 0,358\sigma, \mu + 0,126\sigma)$	$[\mu - 0,524\sigma, \mu - 0,075\sigma)$	$[\mu - 0,739\sigma, \mu - 0,305\sigma)$
CC	$[\mu - 0,878\sigma, \mu - 0,358\sigma)$	$[\mu - 0,994\sigma, \mu - 0,524\sigma)$	$[\mu - 1,126\sigma, \mu - 0,739\sigma)$
DC	$[\mu - 1,227\sigma, \mu - 0,878\sigma)$	$[\mu - 1,341\sigma, \mu - 0,994\sigma)$	$[\mu - 1,476\sigma, \mu - 1,126\sigma)$
DD	$[\mu - 1,751\sigma, \mu - 1,227\sigma)$	$[\mu - 1,881\sigma, \mu - 1,341\sigma)$	$[\mu - 2,054\sigma, \mu - 1,476\sigma)$
FF	$[35, \mu - 1,751\sigma)$	$[35, \mu - 1,881\sigma)$	$[35, \mu - 2,054\sigma)$

Harf Notu	Çok yüksek: $\mu \geq 80$
AA	$[\mu + 0,440\sigma, 100]$
BA	$[\mu - 0,100\sigma, \mu + 0,440\sigma)$
BB	$[\mu - 0,496\sigma, \mu - 0,100\sigma)$
CB	$[\mu - 0,915\sigma, \mu - 0,496\sigma)$
CC	$[\mu - 1,282\sigma, \mu - 0,915\sigma)$
DC	$[\mu - 1,645\sigma, \mu - 1,282\sigma)$
DD	$[\mu - 2,326\sigma, \mu - 1,645\sigma)$
FF	$[35, \mu - 2,326\sigma)$

*Çakışmaların olmaması için aralıkların "dâhil" anlamına gelen "[" notasyonu ile sol taraftan kapalı ve "hariç" anlamına gelen ")" notasyonu ile sağ taraftan açık olarak belirtilmiştir. Tabloda N, bağlı değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını, μ , HBN değerlerinin ortalamasını, σ ise bu değerlerin standart sapmasını göstermektedir.

(6) Bütünleme sınavı harf notları, bütünleme sınavı HBN aritmetik ortalamasının bitirme sınavı HBN aritmetik ortalamasından küçük veya iki sınav HBN aritmetik ortalaması eşit olduğunda, bitirme sınavında oluşan aralıklara göre belirlenir. Diğer durumlarda ise bütünleme sınavının değerlendirilmesi bitirme sınavından bağımsız olarak yapılır.

(7) Standart sapmaya ilişkin eşik değer "8" dir. Ancak bu eşik değer ilgili birim yönetim kurulu kararıyla en fazla "10" değerine kadar yükseltilebilir. Bu suretle belirlenen eşik değer, öğretim yılı/yarıyılı başlangıcından önce Rektörlüğe bildirilir ve yeni değişiklik kararı bildirilmediği sürece son bildirilen eşik değer uygulanmaya devam edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özel Hükümler

Bilimsel hazırlık öğrencilerinin durumu

MADDE 15- (1) Bilimsel hazırlık programı (BHP) öğrencilerinin İstanbul Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine uygun olarak lisans düzeyindeki devam koşulları geçerli olmak üzere lisans derslerinden aldığı notlar lisans öğrencileri ile aynı grupta değerlendirilir.

(2) Bilimsel hazırlık programı öğrencileri için lisans düzeyindeki koşullu başarılı DD, DC harf notları başarısız not olarak kabul edilir.

Yüksek lisans öğrencilerinin durumu

MADDE 16- (1) Yüksek lisans öğrencilerinin lisans düzeyinden ders alması durumunda; İstanbul Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine uygun olarak lisans düzeyindeki devam koşulları geçerli olmak üzere lisans derslerinden aldığı notlar lisans öğrencileri ile ayrı grupta değerlendirilir. Bu öğrencilerin başarı koşulları lisansüstü programdaki başarı değerlendirme ölçütlerine göre tespit edilir.

Diğer sınavların değerlendirilmesi

MADDE 17- (1) Tek ders, intibak, muafiyet v.b. sınavların değerlendirilmesinde, söz konusu sınavda alınan not HBN kabul edilerek mutlak değerlendirme sistemi aralıkları kullanılır.

(2) İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 37'inci maddesine göre yapılan yarıyıl/yıl sonu sınavlarına giren öğrencilerin başarı notunun belirlenmesinde, yarıyıl/yıl içi etkinliklere ait notlar da dikkate alınarak hesaplanan HBN ve bu öğrencilerin giremediği bitirme veya bütünleme sınavında uygulanan not aralıkları kullanılır.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlük

MADDE 18- (1) Bu esaslar, Senato'ca kabul edildiđi tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- (1) Bu esasları İstanbul Üniversitesi Rektörü yürütür.